

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Рішення вченої ради Сумського державного університету з питання:
«Стан забезпечення якості підготовки фахівців та розвитку наукових
досліджень в навчально-науковому медичному інституті»

Розглянувши питання про стан забезпечення якості підготовки фахівців та розвитку наукових досліджень в навчально-науковому медичному інституті (далі – ННМІ, інститут) та заходи щодо його подальшого розвитку, Вчена рада відзначає, що в підрозділі виконується значний обсяг робіт, спрямованих на вдосконалення організації освітньої діяльності, підвищення якості підготовки фахівців, використання нових форм та методів навчання, підвищення якості методичного забезпечення, на підготовку науково-педагогічних кадрів і розвиток наукових досліджень.

Вищезазначене дало змогу за звітний період отримати наступні позитивні результати:

– у 2022 році ліцензовано освітньо-професійну програму (ОПП) магістерського рівня «Фізична терапія», яка у 2024 році була успішно акредитована, що дало змогу здійснити перший випуск магістрів і посилити конкурентні позиції інституту в регіоні;

– у 2022 році інститут успішно прийняв участь в експерименті з паралельної акредитації ОПП «Медицина» в НАЗЯВО та міжнародній агенції IAAR, наслідком чого стало отримання національного та міжнародного сертифікатів з акредитації;

– протягом 2022-2024 рр. акредитовано ОПП «Фізична терапія» (бакалавр), 3 магістерські ОПП: «Медицина», «Педіатрія», «Громадське здоров'я» та ОНП «Стоматологія» (доктор філософії). При цьому НАЗЯВО найбільш часто відзначало оцінкою А критерії 5 (контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність), 6 (людські ресурси) та 8 (внутрішнє забезпечення якості освітньої програми);

– в умовах карантину, спричиненого інфекцією COVID-19, та на початку війни було організовано дистанційне навчання за всіма ОПП інституту, з пріоритетним використанням платформи МІХ СумДУ;

– з осені 2022 року, незважаючи на війну, відновлений очний формат навчання за всіма освітніми програмами інституту;

– отримано статус провайдера безперервного професійного розвитку (БПР) медичних працівників, у 2024 році подано пакет документів на отримання статусу провайдера е-БПР;

– у 2022 році поновлено прийом випускників інституту в інтернатуру з фінансуванням за кошти державного бюджету, що дозволило стабілізувати падіння контингенту умовах суттєвої зміни тривалості освітніх програм підготовки лікарів-інтернів та зменшення кількості інтернів-контрактників;

– у умовах війни вдалося зберегти якісний склад науково-педагогічних працівників (НПП). Незважаючи на зниження загальної кількості НПП, частка викладачів з науковими ступенями та/або званнями зберігається на достатньому рівні 86,9%, а кількість викладачів, які мають сертифікат з мовної підготовки рівня B2 перевищила у 2023 році 75%. За результатами останнього опитування здобувачів освіти ННМІ має достатній відсоток викладачів з високим рівнем УПЯ^н – 21,65%;

– здійснюється міжнародна академічна мобільність здобувачів освіти за програмою Erasmus+ (KA1) з університетами м. Фоджи (Італія), Дуйсбург-Ессен (Німеччина), Варшавським університетом (Польща), Тренчинським університетом (Словаччина), Латвійським університетом (Латвія);

– реалізація проєкту Erasmus+ (KA2) «Innovative Rehabilitation Education - Introduction of new master degree programs in Ukraine» (REHAB) дозволила покращити показники мобільності студентів за ОПІ «Фізична терапія», та разом з україно-швейцарським проєктом «Реабілітація травм війни» повністю укомплектувати кафедру навчально-науковим обладнанням відповідно до стандарту підготовки фахівців (сума залучених коштів більше 4,5 млн. грн.);

– за рахунок активної позиції керівників наукових підрозділів навіть в умовах війни вдається зміцнювати матеріально-технічну базу, яка забезпечує виконання наукових досліджень, зокрема у 2023 році придбано атомно-силовий мікроскоп на загальну суму близько 1 млн грн.;

– з 2021 по 2023 рік вп'ятеро зросло наукове фінансування за рахунок спеціального фонду (коштів замовників), сягнувши 31,7 млн грн., при цьому лєвова частка надходжень забезпечується саме науковими підрозділами ННМІ: ЦККНО «Центр біомедичних досліджень», центр «SUMEYA», лабораторія «Біонанокмпозит»;

– обсяг фінансування наукових досліджень за кошти загального фонду зріс у 2023 році до 5,9 млн грн. і забезпечується за рахунок виконання держбюджетних НДР основного та молодіжного конкурсів. При цьому загальний обсяг надходжень за спеціальним та загальним фондами минулого року сягнув найвищого показника за всі роки і склав 37,5 млн грн. (1 місце в СумДУ);

– у 2022 році успішно завершено проєкт за програмою HORIZON 2020, у 2022-2023 рр. отримано 3 проєкти HORIZON EUROPE, що робить ННМІ на сьогодні найбільшим бенефіціаром проєктів Горизонт в СумДУ;

– кількість публікацій у виданнях, які індексуються базами даних Scopus та/або WoS протягом останніх 3 років має тенденцію до зростання (2021 – 145, 2022 152, 2023 – 159 публікацій), зокрема, близько 30% складають статті у журналах, які відносяться до кватилів Q1 та Q2);

– ННМІ виступав у якості співорганізатора міжнародної конференції «Nanomaterials: Application and properties», модеруючи біомедичну секцію, що дозволило розбудувати спільні наукові контакти з найбільш цитованим вченим українського походження Ю.Гогоці;

– журнал «Eastern Ukrainian Medical Journal» включено до загального списку науковометричної бази даних Scopus.

Водночас, вчена рада СумДУ звертає увагу на:

– суттєве падіння контингенту здобувачів освіти за рахунок зниження кількості іноземних здобувачів на ОПП «Медицина» та «Стоматологія», що створює серйозні кадрові проблеми і ставить під загрозу існування наявної структури кафедр інституту, зменшує можливості залучення роботодавців у якості викладачів-практиків, що може мати віддалений негативний вплив під час наступних акредитацій ОПП;

– умовну акредитацію ОПП «Фізична культура і спорт» (бакалавр), ОНП «Педіатрія» (доктор філософії) та відкладену акредитацію ОПП «Фізична культура і спорт» (магістр), що зменшує прихильність до вступу на ці освітні програми та формування контингенту;

– недостатню академічну мобільність здобувачів освіти за всіма освітніми програмами;

– недостатню роботу з базами практик та незначну кількість кваліфікаційних робіт, виконаних під подвійним керівництвом, на замовлення;

– невиконання річних планів видань навчально-методичної літератури більшістю кафедр інституту;

– недостатню активність в опитуваннях здобувачів освіти освітніх ступенів бакалавр та магістр, що не дозволило пройти встановлені фільтри та отримати об'єктивну оцінку більше 30% викладачів;

– необхідність покращення інформаційної прозорості та публічності інформації, що представлена на сайті низки кафедр інституту;

– недостатність матеріально-технічного забезпечення більшості кафедр ННМІ в частині наочного навчального, лабораторного обладнання тощо;

– високий відсоток здобувачів ступеня доктор філософії, які перебувають у академічній відпустці, що суттєво впливає на можливості нового набору вмотивованих аспірантів через зменшення річного ліцензійного обсягу;

– відсутність залучення до викладання іноземних фахівців за технологією COIL;

– відсутність системної роботи у низці підрозділів щодо подачі заявок на отримання фінансування за вітчизняними та міжнародними конкурсами (лише 6 підрозділів ННМІ мають державне або міжнародне фінансування (2 центри та лише 4 кафедри) та лише 10 кафедр подали заявки на конкурси у 2023 році);

– низьку ефективність використання міжнародних контактів для подачі наукових проєктів та формування пулу міжнародних експертів;

– лише 7 кафедр та 2 центри ННМІ мають річний обсяг фінансування госпдоговірної та грантової тематик на суму більше 100 тис грн. При цьому 5 кафедр взагалі не мали наукових господарчих договорів та не залучили кошти за підсумками 2023 року;

– кафедри сімейної медицини з курсом дерматовенерології; екстреної медичної допомоги та медицини катастроф; фізіології і патофізіології з курсом медичної біології; стоматології; фізичного виховання і спорту у 2023 році не мають статей у журналах, які входять до кватилів Q1 та Q2, в т.ч. кафедри стоматології; фізичного виховання і спорту – протягом трирічного періоду;

– кафедри фізичної терапії, ерготерапії та спортивної медицини; онкології та радіології; педіатрії; екстреної медичної допомоги та медицини катастроф; стоматології; фізіології і патофізіології з курсом медичної біології; фізичного виховання і спорту у 2023 році мають середню кількість публікацій на одного НПП та НП менше середнього рівня по університету (0,79);

– менше 80% співробітників мають індекс Гірша, що свідчить про недостатню якість публікацій;

– необхідності доведення статей «Східноукраїнського медичного журналу» до значно більшої аудиторії вчених, за рахунок збільшення англomовних статей та через залучення іноземних авторів, що дасть можливість підвищити рівень наукового видання.

– 15 кафедр мають узагальнюючий показник залучення до наукової роботи студентів низький або критичний.

З урахуванням вищезазначеного **вчена рада Сумського державного університету**

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Провести аналіз та вжити заходів з досягнення необхідних показників для забезпечення проходження державної атестації у частині провадження наукової діяльності за науковим напрямом «Біомедичний» за найвищим кваліфікаційним рівнем.

Відповідальні: директор ННМІ; заст. директора з наукової роботи, завідувачі кафедр.

Термін виконання: протягом 2024-2025 рр.

2. З метою підвищення якості підготовки науково-педагогічних кадрів через аспірантуру та докторантуру:

– Оптимізувати контингент здобувачів наукового ступеню доктора філософії, зменшивши відсоток осіб, які перебувають в академічній відпустці.

Відповідальні: заст. директора з наукової роботи; наукові керівники докторів філософії.

Термін виконання: 2024-2025 навчальний рік.

– Забезпечити підвищення рівня довгострокової наукової академічної мобільності (в тому числі дистанційної) не менше 50% здобувачів наукового ступеню доктора філософії упродовж всього періоду навчання.

Відповідальні: заст. директора з міжнародних відносин, наукові керівники докторів філософії.

Термін виконання: IV квартал 2026 р.

– Ширше долучати іноземних вчених до подвійного керівництва здобувачами наукового ступеня доктора філософії, роботи у якості опонентів у разових/постійнодіючій спеціалізованих радах з метою поглиблення та розбудови наукових контактів

Відповідальні: заст. директора з наукової роботи; наукові керівники докторів філософії.

Термін виконання: постійно.

– Використовувати можливості університетів-партнерів з ЄС для паралельної підготовки аспірантів за спільними освітньо-науковими програмами, роботи у якості postdoc-дослідників.

Відповідальні: заст. директора з наукової роботи; завідувачі кафедр.

Термін виконання: постійно.

– Продовжити системну роботу із залучення до вступу в аспірантуру вмотивованих випускників магістратури – членів наукових товариств, гуртків, виконавців бюджетних НДР, грантів.

Відповідальні: голова НТСА ННМІ; завідувачі кафедр та наукових підрозділів.

Термін виконання: постійно.

3. Акредитувати ОПП «Фізична культура і спорт» (бакалавр), ОПП «Фізична культура і спорт» (магістр), ОНП «Педіатрія» (доктор філософії).

Відповідальні: директор ННМІ, заступник директора з навчально-методичної роботи, гаранті освітніх програм, завідувачі відповідних кафедр.

Термін виконання: відповідно до графіку акредитацій у 2024-2025 навчальному році.

4. Продовжити роботу щодо залучення роботодавців у якості керівників кваліфікаційних робіт, до удосконалення освітніх програм, особливо в частині їх практичної спрямованості та відповідності ринку послуг для покращення рівня первинного працевлаштування випускників.

Відповідальні: директор ННМІ, голова ради якості ННМІ, гаранті ОП, завідувачі відповідних кафедр

Термін виконання: постійно.

5. Активізувати роботу щодо реалізації програм дистанційної міжнародної академічної мобільності здобувачів освіти за всіма ОП та викладачів, започаткувати навчання за технологією COIL.

Відповідальні: заст. директора з міжнародної діяльності, заст. директора з навчально-методичної роботи, завідувачі кафедр.

Термін виконання: постійно, COIL у 2024-2025 навчальному році.

6. Враховуючи запровадження МОЗ України атестації здобувачів освіти у формі ЄДКІ (іспити Крок) для всіх спеціальностей галузі 22 Охорона здоров'я, а також запровадження з 2023-2024 рр. спеціалізованих іспитів Крок-3 для лікарів-інтернів, удосконалити систему заходів для забезпечення якісної підготовки до вищезазначених іспитів на до- та післядипломному етапах підготовки.

Відповідальні: заст. директора з навчальної роботи, заст. декана ФПМО з питань інтернатури, завідувачі випускових кафедр.

Термін виконання: 2024-2025 навчальний рік.

7. Для забезпечення стабільної роботи web-системи ННМІ перенести сайти кафедр інфекційних хвороб з епідеміологією, нейрохірургії та неврології з курсами психіатрії, наркології, медичної психології, професійних хвороб, біофізики, біохімії, фармакології та біомолекулярної інженерії на платформу Wordpress.

Відповідальні: заст. директора з інформатизації та медіа-технологій, завідувачі відповідних кафедр.

Термін виконання: 2024-2025 навчальний рік.

8. Організувати починаючи з вересня 2024 р. на рівні інституту постійно діючий науково-методичний семінар за затвердженим проректором з наукової роботи планом проведення засідань, на якому розглядати питання, які пов'язані:

- з обміну досвідом щодо участі в конкурсах на отримання державних і міжнародних наукових грантів;
- підходом до підготовки запитів;
- наявними можливостями і організацією господарчо-договірної діяльності;
- функціонування центрів колективного користування науковим обладнанням;
- захистом інтелектуальної власності;
- науковою доброчесністю та відкритою наукою;
- оприлюдненням результатів наукової діяльності.

Відповідальні: проректор з наукової роботи, директор ННМІ, заступник директора з наукової роботи, завідувачі кафедр.

Термін виконання: постійно.

9. Забезпечити щорічне подання від кожної кафедри запитів для участі в конкурсах на держбюджетні науково-дослідні роботи, що фінансуються МОН України, гранти Національного фонду досліджень України, міжнародні наукові гранти, міжнародні гранти з науковою складовою тощо.

Відповідальні: директор ННМІ, заступник директора з наукової роботи, завідувачі кафедр.

Термін виконання: постійно.

10. Поставити за мету забезпечувати на кожній кафедрі щорічно показник обсягу фінансування наукової діяльності за спеціальним фондом не менше 20 тис. грн на одного наукового і науково-педагогічного працівника.

Відповідальні: завідувачі кафедр.

Термін виконання: постійно.

11. На засіданні вченої ради інституту розглянути питання щодо організації наукової роботи зі студентами та завдання щодо її розвитку на кафедрах та в інституті.

Відповідальні: директор інституту, заступник директора з наукової роботи, завідувачі кафедр.

Термін виконання: до 31 грудня 2024 р.

12. З метою розвитку «Східноукраїнського медичного журналу»:

– Збільшити кількість англomовних статей (мінімум 70% в кожному номері) зокрема за рахунок залучення іноземних авторів та публікації результатів спільних досліджень з іноземними вченими.

Відповідальні: головний редактор журналу.

Термін виконання: постійно;

– Подати заявку на включення журналу до бази даних Web of Science .

Відповідальні: головний редактор журналу.

Термін виконання: до кінця 2025р.

13. Забезпечити на системній основі аналіз результатів опитування, зауважень та пропозицій здобувачів вищої освіти щодо якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін, а також контроль за виконанням рекомендацій ЦРКП щодо підвищення кваліфікації тих НПП, які продемонстрували «Недостатній» та «Порівняно низький» рівні якості викладання.

Відповідальні: директор ННМІ, заступники директора з навчальної роботи, заступник директора з навчально-методичної роботи, завідувачі кафедр, гаранті освітніх програм.

Термін виконання: постійно.

Схвалено вченою радою СумДУ.
Протокол №15 від 24 червня 2024р.

Голова вченої ради

Анатолій ВАСИЛЬЄВ

Секретар

Анатолій РУБАН